

100%

NYNÄSHAMN

*Vänskap
som varat
i 40 år*

**"KAPTEN"
PÅ KÖRUNDA**

*Kryddan
i naturens
skafferier*

MULLE
knackar på &
FOTBOLLEN
kickar off

NYA UTMANINGAR MITT I LIVET FÖR ATT HELI ÄR

NYFIKEN

MED HOPP OM EN LJUSNANDE FRAMTID

INNEHÅLL

Hoppet är det sista som överger oss människor, sägs det. Man kan börja ana ett mått av tillförsikt bland dem man möter ute på stan, fortfarande med erforderlig distans förstås. Hos somliga lyser det igenom ännu tydligare, i blickar och ansiktsuttryck, ja till och med i hållningen hos vissa.

Som att de rör sig på ett sätt som antyder ett helt nytt självförtroende.

Vi talar förstås om dem som äntligen har fått den efterlängade sprutan.

Efter ett drygt år av en minst sagt annorlunda tillvaro börjar vi nu kunna ana ljuset i tunneln, och kanske att livet kan bli sig lite mer likt igen.

Åtminstone så pass att vi kan börja göra många av de saker vi längtat efter men inte kunnat. Som att få träffa de nära och kära vi saknat, att få umgås med fler över en bit god mat och dryck en kväll på krogen, att få gå på bio, teater och konserter, matcher och evenemang. Eller bara få ta en fika på stan med hela kompisgänget. Sakta men säkert börjar hoppet återvända.

Våren och sommaren kommer också med hopp. Livet blir lite enklare när vi kan träffas utomhus igen. Grannar börjar dyka upp efter vinteridet för en pratstund över staketet. Utemöbler plockas fram, det pysslas i trädgårdar både här och där och grillar tänds upp likt ljusglimtar i mörkret. Promenader och träningspass blir lite längre liksom de ljumma kvällarna.

Men även om ett mer " normalt " liv väntar runt hörnet kanske allt ändå inte blir precis som tidigare. Förhoppningsvis har vi ändå lärt oss ett och annat under året som gått och som vi kan ha nytta av när vi går in i en ny tideräkning. De som längtat efter långa utlandsresor kan få vänta ett tag till och sommarens semester tillbringas med fördel på närmare håll. Men vad gör det när det finns så mycket att upptäcka på hemma-plan med omgivningar? Det är läge att ta den chansen.

Vi som fortfarande väntar på den saliggörande sprutan får helt enkelt försöka leva på hoppet ett tag till. Det är nära nu.

I avvaktan på den bjuder vi på ett nytt nummer av 100% Nynäshamn, fyllt med hoppfull läsning som kanske kan bidra till att pigga upp tillvaron litegrann.

Niclas Axelson & Paulin Sunesson

Matlaget där maten inte är det viktigaste	4
Liljehammar gillar stadens vattentorn	8
Heli trivs med nya utmaningar	10
Barnen knackar på i Mulleskogen	16
Ramslöken ute i backarna står	20
Körunda en viktig del av Ösmos historia	22
Rum som kan vara både inne och ute	24
Lite blandat och aktuellt	26
Snart seriepremiär för laget från Backlura	28
Samling för att lyfta lokala smaker	30
Ketchup-effekt för bostadsbyggandet	32
Korsord och lösningar	34

Stugor • Bodar • Garage

Stort urval - t ex populära Sorundastugan

SORUNDA 30

SORUNDA 30 PULPET

Sorundavägen 300, Sorunda • order@trahuset-sorunda.se
www.trastugor.com • 08-776 44 14 • 070-693 13 45

OBS! I år har vi
öppet under maj:
Vardagar 10-18
Lör-sön 10-16

TRÄDGÅRD MED EGENDRIVNA PLANTOR

Perenner (c:a 100 sorter) • Kryddväxter

Utplanteringsväxter (c:a 100 sorter)

Tomat- & grönsaksplantor (många olika sorter)

Kör Muskövägen 150 m och följ därefter skyltning höger

Tel. 070-242 76 02 *Välkomna önskar Annika!*

Skogs- och trädgårdsredskap – för både proffs & hemmafixare

Husqvarna

STIHL

AIR LIQUIDE

KLIPPO

PRIMAGAZ

ASPEN
FÖR PROFSSIONER

SKOG TRÄDGÅRD | NYNÄSHAMN AB

Försäljning • Uthyrning • Service • Reparationer

Teknikervägen 17A, Nynäshamn • 08-520 122 34 • Mån-fre 06.30-17.00

www.sotnab.se • info@sotnab.se • www.facebook.com/sotnab

Vårkampanj!

Gäller fram till Midsommar

20%
på all olja & färg!

Bäst i test!

Nynäshamns Färg

Nynäshamn: Konsul Johnsons väg 6

Tel: 08-52 42 01 11

Öppet: Vard 06.30-18, lör 10-14

www.nynashamns-farg.nordsjoidedesign.se

Nordsjö Idé&Design

Riktig hjälp. Riktig kunskap.

VÄNNERNA

som håller ihop i vått & torrt

Våren tvekar fortfarande, det är kallt. Ändå har ingen i Matlaget tackat nej till torsdagens träff. Yvonne, Birgitta, Maud, Anna, Majvor, Kristina, Lisa och Gunborg är på plats, denna gång i Stora Vika för att grilla och prata av sig. Nästa år har de här torsdagsträffarna pågått i fyrtio år och vänskapen har bara djupnat under åren.

TEXT & FOTO INGMARIE WASS

Före pandemin sågs Matlaget på middag enligt ett rullande schema, därav namnet. Allt började när en av dem tog mammaledigt och en kollega tyckte att de skulle ses på torsdagar och spela lite kort. Fler hakade på och snart lades kortspelet åt sidan till förmån för middag med prat. Ett fast gäng utkristalliserades.

– Vi blev Matlaget med stort M och det har inte varit många gånger under alla dessa år som torsdagsträffen uteblivit. Kanske är det just detta enkla men ändå svåra att verkligen träffas varje vecka, år efter år, som är hemligheten med vår vänskap.

– Alla vet vid det här laget att våra torsdagar är heliga. Till och med jobbmöten fick maka på sig, de sa bara ”nä just det, torsdag kan inte du, eller hur?”

Matlagets numera åtta medlemmar är alla inflyttade till Nynäshamn. Nästa år fyller både den nyfödde lille bebis och Matlagen 40 år. Några har flyttat från Nynäshamn för en tid och sedan kommit tillbaka. Då har det bara varit att glida in i gemenskapen igen.

– Grejen är att det är så värdefullt med vänner att vi alltid prioriterar varandra.

Under ett antal år gjorde en i laget korta noteringar varje gång de träffades, ibland satte hon in bilder. Nu har hon med sig böckerna och alla lutar sig intresserat över dem, bläddrar och tittar på bilder.

Någon läser högt från ett möte i mars 1989, ”paj med mycket vitlök, den uteblivna vårfräschören diskuteras”.

Trots namnet så är samtalet viktigast. Diskussionerna får bölja fritt och spänner över högt och lågt.

– Förr hade vi alltid uppslagsböcker och kartböcker på matbordet för att kunna kolla fakta när vi diskuterade vissa saker. Numera googlar vi.

Vilka ämnen är det man diskuterar undrar jag och får lite olika svar. ”Brinner ett vedträd snabbare än fyra. Var går gränsen mellan bäck, å, älv och flod. Kan man vara ”nästan tvärsäker”. Går vattenvirveln när man släpper ut badvattnet åt olika håll beroende på var på jordklotet man är. Svettsas man mer om man dricker mer.” Och förstås – livets alla glädjeämnen och bekymmer.

*”Alla vet vid
det här laget att
våra torsdagar
är heliga”*

– Många tror att vi lagar maten ihop, att det är därför vi heter Matlaget, men så är det verkligen inte. När det är ens tur får man bestämma och fixa allt. Den som bjuder jobbar livet ur sig medan vi andra sitter som paschor runt bordet.

De turas om att ha middag hos sig och alla har sin vinkling på maten.

”Vi sjåsar inte upp maten eller försöker bräda varandra”

– En av oss har rest mycket och gillar att laga indiskt, en tycker om att göra grytor efter eget recept, några av oss har tillgång till lamm- och viltkött, en lagar oftast ”konstig mat”.

– Vi sjåsar inte upp maten eller försöker bräda varandra. Vill man göra en femrätters så gör man det, vill man bjuda på pasta och köpekakor så gör man det.

– Vi har bara en regel, den som slevan pekar på börjar ta! Och den regeln följer vi.

Jag är såklart väldigt nyfiken på den långa vänskapen mellan de åtta kvinnorna och pressar på ganska hårt. Skvallrar de om varandra? Har de haft konflikter? Har några blivit ovänner? Jag får inget napp, här råder ingen tvekan.

– Det är helt konfliktfritt och vi har ju träffats länge. Matlaget är en bas och sedan umgås vi lite huller om buller. Vi pratar inte skit om varandra och vi har en outtalad regel att det man säger om sig själv stannar här.

– En anledning till att vi inte tröttnar på varandra tror jag är att vi alla är tillräckligt olika.

– Matlaget är lite som en organism med en kärna som är vänskapen vi har fått genom att ses vecka ut och vecka in i snart 40 år.

– Ja, vi har en vänskap som håller och som inte någonsin blir tråkig. En vänskap som snarare växer.

DEALS

Är du redo för våren?

BORRSKRUVDRAGARE
HIKOKI 18V DS18DJL 2x1,5AH
Välbalanserad maskin med kraftig motor.
2x1,5Ah Li-Ion batterier. Vikt inkl batteri 1,7kg.
Batteriladdare med förvaringsväska ingår.
3 års garanti. Rek. ca pris 1 990:-

SPARA 1 000:-
990:-
SUPER DEAL

CIRKELSÄG
HIKOKI C6SS
Lätt och kompakt cirkelsåg med hög kapkapacitet.
57/38 mm sågdjup. Motoreffekt 1 050W med kling-
diameter på 165 mm. Inkl. sågklinga, parallellanslag
samt nyckel. Kan försees med spånsugsadapter.
(köps separat). 3 års garanti. Rek. ca pris 1 490:-

SPARA 500:-
990:-
SUPER DEAL

TRÄOLJA
BECKERS 2,7 L
Olja av hög kvalitet avsedd för årlig behandling av allt
slags obehandlat, tryckimpregnerat eller tidigare oljat
trä utomhus såsom trätrall, altaner och trädgårds-
möbler. Vattenavvisande och lätt att underhålla.
Rek. ca pris 427:-

195:-
SUPER DEAL

HÖGTRYCKSTVÄTT
NILFISK E 145 4-9 X-TRA
Etkraftfull, med slitstark induktionsmotor. Tyst med lång
hållbarhet. Perfekt för regelbundna och stora rengö-
ringsuppgifter. Click&Cleananslutning för olika tillbehör.
Rek. ca pris 3 990:-

SPARA 1 000:-
2 990:-
SUPER DEAL

KABELVINDA
GELIA KABELVINDA 15M IP44.
4 Jordade uttag och
15m gummikabel.
Godkänd för
användning
utomhus.
Rek. ca pris 399:-

SPARA 150:-
249:-
SUPER DEAL

HANDLA SÄKERT HOS XL-BYGG!
Våra lokala butiker följer givetvis Folkhälsomyndighetens
riktlinjer och rekommendationer. Kontakta din närmaste
butik för att få en närmare beskrivning av de åtgärder
XL-BYGG gör för att skydda dig som kund.

Kampanjerbjudandena gäller 26/4 - 16/5 2021.
Med reservation för slutförsäljning och eventuella tryckfel.
Lokala avvikelser kan förekomma gällande sortiment och leverantör.
Vissa kampanjprodukter kan vara beställningsvara på vissa orter.

XL-BYGG NYNÄSHAMN Hammarhagsvägen 16,
tel.08-520 174 75, öppet: vard 06.30 -18, lörd 9 -14
Mer information om oss hittar du på xlbygg.se

En riktig bygghandel

5

100NYNASHAMN.SE

”Pandemin har visat hur viktigt det är att ta tillvara på sina vänner”

Fyrtio år med Matlaget i upp- och nedgång, med- och motgång, lycka och sorg, födslar och dödslar, relationer och uppbrott, jobb och kreativitet, hälsa och ohälsa, småbarn och tonårsbekymmer och nu barnbarn. Vad betyder det?

– Matlaget är kravlöst och det är en sådan trygghet, den kan inte nog värderas. Vi finns alltid där för varandra.

– Matlaget är min trygga bas, vi finns alltid där för varandra om det kniper. Det är ovärderligt att ha vänner som känner en så väl som vi gör när det krisar.

– Pandemin har visat hur viktigt det är att ta tillvara på sina vänner. Och nu har vi kommit ut och vandrat runt omkring i Nynäshamns vackra landskap, det har varit kul och fungerar bra eftersom vi är lediga på dagarna.

Nu uppstår ett typiskt samtal där alla minns olika tillfällen i livet när Matlaget ryckt in. Någon har flyttat väldigt ofta och varenda gång har Matlaget stått på tröskeln med skurhinkar, såpa och fönsterskrapor. Någon minns när hon var sjuk länge, en annan en kaotisk skilsmässa. Matlaget fanns där för tröst och praktisk hjälp.

– Vi turades om att sova över, fixa mat, städa och komma med matlådor.

– Det är högt i tak, man får vara den man är. Och det är helt kravlöst. Är man trött får man lägga sig och vila i soffan.

Under åren har det förstås hunnit utvecklas traditioner. För även om man turas om att äta hos varandra så finns det några fasta, återkommande middagar som blivit tradition. Ibland får ”gubbarna” delta och även en del andra kompisar. Höstsäsongen startar med

”Vi har pratat om att bygga ett seniorboende tillsammans”

kräftor, veckan efter är det surströmming, sedan lammstek som åtföljs av kroppkakor och sist på säsongen en skinkmacka före jul. Det nya året inleds med julgransplundring och godispåsar, nästa tradition är våravslutningen.

– Några år hade vi våravslutning med kryddad snaps och sill. Alla tog med sin egen kryddade snaps och varsin snapsvisa. Och fakta om snapsen förstås. Det spelades även fiol, gitarr och dragspel så natten blev rätt sen.

Runt millenieskiftet fyllde medlemmarna i Matlaget femtio. Ett gyllene medelnsnittsdatum räknades fram som gemensam födelsedag och det blev juni år 2000. Då reste gänget till den lilla franska staden Céret för att fira och vandra i Pyrenéerna. Nu börjar det dra ihop sig till att hitta ett datum för gemensamt sjuttioårsfirande. Kanske blir resan till Jämtland av, den som tidigare fick ställas in.

Nästa år är det fyrtioårsjubileum för Matlaget. Hur det ska firas är inte bestämt och beror delvis på hur pandemin utvecklas, men när jag lyssnar på diskussionen så verkar Toscana stå högt i kurs.

– Vi är ju lite – eller mycket – drömmare allihop. Med tanke på alla resor vi påbörjat i fantasin. Vi har också pratat om vår ålderdom, om att bygga ett seniorboende tillsammans.

Seniorboendet skulle ha gemensamma utrymmen som kök, matsal och ateljé. Alla har något att bidra med, närodlat, ekologiskt, surdegssbak, IT, kultur, sång, hälsosam mat, akvarellmåleri. Man hör att de skulle få det riktigt bra!

– En av oss är keramiker och har lovat att dreja urnor till våra begravningar. Och kaffemuggar.

Alla skrattar igen. Det gör de rätt ofta.

När jag skulle åka till Indien fick jag en dagbok av Matlaget och där skrev jag ett citat av Epikuros. "Av alla de gåvor som en viss försyn gav oss för att göra livet rikt och lyckligt, är vänskapen den vackraste, säger Gunborg.

När jag lämnar Matlaget står de i en ring och diskuterar månens olika faser.

– Igen. Det har vi gjort förr, men vi glömmer, säger någon.

Lite avundsjuk lämnar jag Matlaget där på stranden. Deras prat och skratt följer mig en bit på vägen. Men så tänker jag på mina egna kompisar och hur viktig vänskap faktiskt är. Och att man ska vara snälla mot varandra.

Din lokala expert på arbetskläder med bästa pris-garanti

TEAM WORK WEAR **SVEA** YRKES & PROFILKLÄDER

VÅR 2021

28 sidor med grymma produkter och oslagbara priser.

NU HAR VÅRENS KATALOG FÖR YRKESFOLK KOMMIT!

Du hittar den på vår webb men den finns även att hämta i butiken.

TEAM WORK WEAR **SVEA** YRKES & PROFILKLÄDER

EN RIKTIG YRKESBUTIK

Personlig service, snabba leveranser och stort utbud av kvalitetsprodukter från kända varumärken! Vi stripar även dina bilar, gör skyltar, trycker banderoller, tar fram profilprodukter och är Swedol Partner.

Teknikerv. 17, Kalvö, Nynäshamn, 08-520 422 10
Förrådsvägen 2, Håga Park Lokal 8, Västerhaninge, 0700-10 38 68
 Öppet mån-tors 8-17 & fredag 8-15 | Webshop www.sveayrkes.se

100NYNASHAMN.SE

KRÖNIKA

Hemska berättelser i vattentorns-skogen

...OCH ANDRA SANNINGAR

Min första minne från vattentornet minns jag inte. Fick det berättat för mig långt efteråt, men det kan ju vara därför som jag alltid tyckt så mycket om just vattentornet i Nynäshamn.

Min storebror ansåg att jag var en väldigt jobbig liten rackare, så en dag bestämde han sig för att det fick vara nog. Han tog helt enkelt barnvagnen med mig i och drog den upp till vattentornet. Där lämnade han mig och gick hem.

Enligt myten fick farsan muta honom innan han berättade var jag fanns. Och när de väl kom till undsättning så låg jag där med kis i blick och betraktade vattentornet helt lugnt.

Vattentornet som man vid den här tiden fick gå upp i. Man såg Landsorts fyr i söder och Ösmo kyrka i norr. Samt det mesta där emellan.

Annars var det ett fint gäng som växte upp i de gamla radhusen på Mörbyvägen.

Först var det Larsa, Matte och jag. Vi fick inte lämna kvarteret och höll alltid ihop. Ibland bodde jag hos Matte i 43:an och ibland han hos mig. Inga konstigheter.

Sedan byggde farsan Linnéastigen där det fylldes på med folk från när och fjärran och helt plötsligt så asfalterades Mörbyvägen som tidigare bara varit en grusväg, omgärdad av järnvägen mellan Nynäs Gård och Havsbadet. Det var våran heliga gräns, den gick man aldrig över. Aldrig. Det här var ju förstås långt innan gångbron över till Estö fanns där vid Gnistan. Ofta smög vi upp till vattentornsskogen från Gröndalsvägen och då lärde vi känna Peter som bodde i backen. Hans farsa gjorde sig snart ökad i hela kvarteret som stans största pappavitsare. "Köp en radio och hör sen!" var hans favoritskämt och vi bara stod där och stönade.

Längre upp i backen, precis där Gröndalsvägen möter Herkulesvägen, bodde vid den här tidpunkten en härlig ungersk dirigent som hette André Garai och han var sannerligen en underbar liten gråhårig gubbe, tyckte vi. Han brukade ställa upp oss där i trädgården och iklädd frack dirigerade han sen när vi skulle försöka ta oss förbi. Vi fick tjuta hej vilt åt alla håll och kanter och han viftade med några gamla talkkvistar. Det var Beethoven hit och Mozart dit. Vi fattade ju såklart ingenting, men kul var det.

Sedan smög vi vidare. Ja, smög verkligen för vi befann oss i farliga trakter och det visste vi. Var ju rena rama turen att vi hade järnvägen mellan oss och det fullständigt livsfarliga Estö.

Vi satte oss ner där i skogen högt uppe på berget, väl skyddade under en tall och tittade bort över Toppstigen och Valthornsvägen.

Ubbe hade hört fruktansvärda saker om Estöligan, som enligt honom var fullt kapabla till de mest vedervärdiga saker.

Och vi förstod ju alla att det var sant. För om Ubbe sa det, så var det så. Han hade hört att den hemska Estöligan gladeligen skar upp handlederna på folk lite hur som helst och hällde ner både salt och peppar i säret. Fy sjutton! Sen blev man lämnad att ligga där och lida.

Men det fanns ljusglimtar tydligen, det hade Ubbe hört. Alla fick specialdispens för att åka och bada i Hamnvik. Så ur badsynpunkt var man i alla fall säker och det kändes ju tryggt.

Numera är det hus överallt i de trakterna. Men det händer att jag stannar till där i närheten, minns och kisar upp mot det vackra vattentornet på höjden.

Dock utan barnvagn numera...

Tusenkonstnären och livsnjutaren Niklas Liljehammar delar med sig av sina betraktelser som krönikör i 100% Nynäshamn.

Skyddsvärnet Secondhand

Välkommen till
Nynäshamns största secondhand

Nya öppettider från 1 maj:
Måndag-fredag 10-17,
Lördag 10-15, Söndag 11-15
Industrivägen 8C (vid Postnord)
www.skyddsvarnet.se

Ta med annonsen för vårt erbjudande!

Välkommen till oss på Nynäsvägen 7

Öppettider: Mån-Lör 11.00-21.00, Sön 12.00-20.00
Lunch: Mån-Fre kl 11.00-14.00. Då ingår dricka och kaffe.
Hemkörning i samarbete med Foodora: www.foodora.com

Nytt orange kuvert = ett år närmare pensionen!

SEB

Har du frågor kring ditt orangea kuvert? Vill du kunna leva bra som pensionär, få möjligheten till ekonomisk frihet och kunna göra vad du vill?

Bolla pensionen med oss på SEB i Nynäshamn! Tillsammans med våra samarbetspartners kan vi hjälpa dig genom livets alla händelser.

Hjärtligt välkommen att kontakta oss på SEB Nynäshamn, tel. 08-639 52 00 eller skicka ett mail till kontakta5346@seb.se. Vi hör!

VÄLKOMMEN TILL VÅR NYA GRÖNA & SKÖNA BUTIK I CENTRUM

I vår nya butik på Fredsgatan 9 i Nynäshamns centrum hittar du ett spännande och varierat sortiment med något för alla smaker. Precis som tidigare kan du också handla online.

Nu har vi egen florist och erbjuder även snittblommor i butiken!

NYHET I BUTIKEN!

HELGBUKETT
249:-

Boka för avhämtning!

STÖRRE SORTIMENT!

Välj bland
många fina
ORKIDÉER

MASSOR AV GRÖNT!

GRÖNVÄXTRIKET

VÄXTER INNE & UTE!

FREDSGATAN 9, NYNÄSHAMN | TEL. 08-551 08 443
GRONVAXTRIKET.SE | [gronvaxtriket](https://www.instagram.com/gronvaxtriket)
ÖPPET ALLA DAGAR | ÄVEN SÖNDAGAR KL 11-15

HELI TROLLAR MED TRÅD & TRÄNING

Trim & Tråd erbjuder både syateljé och personlig träning. Efter många år som textilslöjdslärare och gyminstruktör slog Heli Van Wyk ihop sina yrkeskompetenser, drog igång den egna firman och öppnade syateljé i den nyutflugna dotterns rum.

TEXT NIKLAS MILBERG | FOTO CHARLOTTE FRIBERG

Hon drivs av nyfikenhet, säger hon. Och så är hon inte rädd, utan vågar satsa på nya saker. Tittar man tillbaka på Heli Van Wyks liv kan man bara instämma. Den egna firman Trim & Tråd är den senaste uppdateringen på CV:et. Verksamheten drivs från dotterns tidigare rum hemma i bostaden på Sandhamn. Rummet har gjorts om till syateljé med symaskiner, höj- och sänkbart bord och provdocka.

Hon har nära till jobbet, med andra ord. Precis som hon vill ha det.

– Jag har alltid bott nära där jag jobbar. Jag tycker att det är viktigt. Därför är det så skönt att ha ateljén hemma i huset.

Ordet "trim" i varumärket står för träningsdelen i företagets verksamhet. Den utvecklar hon inte så aktivt i dagsläget, men i rollen som personlig tränare har hon några privatkunder. Och framtidsplaner finns! Kanske ett ställe i Spanien eller Portugal, som erbjuder träningsresor för individer och grupper.

I dagsläget får hon utlopp för sitt träningsintresse i rollen som platschef, personlig tränare och instruktör på gymmet Puls & Träning vid Stadshusplatsen. Där jobbar hon 70 procent. Resten av arbetsveckan kan hon avsätta till sömnad.

Men Heli har hunnit med mer i livet, förutom att vara lärare i slöjd, hemkunskap och engelska på Svandammsskolan i Nynäshamn och därtill hängiven träningsentusiast.

När hon gick i gymnasiet på Karolinska läroverket i Örebro, reste hon till Israel för att jobba som volontär på en kibbutz. Där träffade hon Nik Van Wyk från Zimbabwe, som skulle bli hennes man (och sedermera exman). Efter avslutat gymnasium flyttade hon 1989 till Nik i Sydafrika, där han bodde då. Hon jobbade inom resebranschen och fick uppleva den omvälvande tiden när Sydafrika blev ett demokratiskt land och Nelson Mandela släpptes fri.

– Jag jobbade ett tag i taxfree-butiken på Johannesburgs internationella flygplats under perioden då Mandela släpptes fri. Jag satt i kassan bara några meter från Winnie och Nelson Mandela, när de åkte rulltrappan ner mot gaten på väg till Europa!

Så småningom gick flytten till Sverige. Här hamnade Heli och Nik i Linköping där de började att plugga. Då visste hon inte riktigt

vad hon ville göra, men började att studera engelska på deltid. En dag på hösten cyklade hon förbi en byggnad med skylten "Slöjd-läraryrket".

– Jag gick in, knackade på och sa; "Hej, jag antar att det är försent, terminen har väl redan börjat?"

Det hade den, tre veckor tidigare. Men det fanns platser kvar och Heli erbjöds att göra ett antagningsprov.

– Så jag satte mig där och knypplade, vävde och stickade. Två dagar senare började jag på slöjdtutbildningen.

1996 blev hon färdig textilslöjds- och engelsklärare. När hon skulle välja examensarbete inom textilslöjden satte reslusten in.

– Jag valde att forska om religiös symbolik i indiska textilier.

Jag sökte och fick ett stipendium för att göra en studieresa till Kerala i Indien och lära mig mer om växtfärger och infärgning av textilier.

Lite senare gick flytten till Nynäshamn, när maken fick jobb i Stockholm.

– Här började jag efter ett tag att jobba som lärare inom textilslöjd, hemkunskap och engelska på Svandammsskolan. Där var jag kvar i 14 år.

Heli har alltid tränat mycket. Under åren som slöjdlärare blev hon på fritiden allt mer involverad i träning och blev instruktör på ett gym. När Puls & Träning öppnade vid Stadshusplatsen i Nynäshamn började hon att jobba där och blev så småningom anläggningsansvarig. Då gick hon ner i arbetstid på skolan och för några år sedan lämnade hon läraryrket och satsade på att arbeta heltid med träning.

Intresset för träning går långt tillbaka. Som fyraåring började Heli dansa klassisk "tåspetsbalett". Men sedan blev det också step, fridans och annan dans. Sömnadsintresset höll hon igång genom att sy alla sina scenkläder själv till de uppvisningar hon medverkade i. Hon dansade bland annat lejonet i Trollkarlen från Oz och prinsen i Askungen.

– Jag var, och är, ju så lång! säger Heli om sina mansroller.

I Sydafrika hade intresset för styrketräning väckts och det fortsatte hon med i Sverige. Men det räckte inte. Yoga blev ett annat stort intresse genom åren och nu är hon instruktör i bodybalance, yinyoga och soma move.

"Jag valde att forska om religiös symbolik i indiska textilier"

Heli fortsätter som platschef på Puls & Träning, som bygger ut och går upp i gymkedjan STC till hösten, berättar Heli. Ännu en ny utmaning som hon ser fram emot!

*”Alla är inte stöpta
i samma form”*

Stort träningsfokus med andra ord. Men intresset för sömnad och textil har parallellt varit fortsatt starkt. Hon har till exempel haft som vana att göra en sommarkollektion till sig själv.

– När barnen var små sydde jag till dem hela tiden. Jag har gått i second hand-butiker, hittat grejor som jag kan göra något nytt av eller förändra så att jag kan ha plagget själv. Jag kan titta på ett plagg och se hur det ser ut om man vänder det ut och in och bak och fram. Jag ser hur jag kan förändra det...

Helis öga för förändring och kunskaper i sömnad gjorde att jobben började trilla in och efterfrågan av hennes tjänster växte efterhand mer och mer.

– Då kände jag att nu måste jag göra någonting av det här. Ska jag starta en egen firma nu när jag är 50 bast? frågade jag mig själv.

Hon ville med firman kunna kombinera verksamheterna sömnad och träning. Men vad skulle företaget heta, med två så olika verksamhetsområden? ”Trim & Tråd”, sa den konsulterade väninnan

Irina med enkel självklarhet. Så fick det bli.

– Det tog henne tre sekunder för henne att komma på namnet. Hon är ett geni!

Heli gillar att ta sig an gamla favoriter till plagg och uppdatera dem, eller återanvända dem och göra något annat av dem, som lapptäcken eller väskor.

– Alla är inte stöpta i samma form, det kan vara svårt att hitta kläder som passar. Och om du har hittat ett plagg som passar dig jättebra, då kan man komma till mig så ritas jag av plagget och skapar ett mönster. Sedan kan jag sy upp det i flera olika material, mönster och färger. Jag gör även förändringssömnad på befintliga plagg, tar in eller lägger ut och så vidare så att det passar just dig.

– Man ska ta vara på det man har, det är kreativt och roligt! Det känns så rätt i tiden. I sommar ska jag sy om en bröllopsklänning som brudens mamma bar på sitt bröllop.

*"Ett kul och
utmanande
projekt"*

Men Heli syr inte bara kläder. Hon har gett sig i kast med tygklädda sänggavlar och sittpuffar som behöver kläs om. Hon har till och med sytt vetekuddar till hästar.

Kläder väcker känslor. Nyligen sydde Heli ett lapptäcke av plagg, som ett minne till en kund vars man gick bort i cancer för några år sedan. Deras dotter var nyfödd och Heli fick i uppdrag att sy ett lapptäcke till flickan, med infällda tyger av pappans kvarlämnade kläder.

– Ett mycket ärofyllt uppdrag...

Från sorg och varma minnen till glädje. Vad är roligast att sy?

– Instinktivt tänker jag klänningar. Varje vår brukar jag sy upp några klänningar till mig själv inför sommaren. Jag fick också ett uppdrag att sy upp två par favoritbyxor i ull åt Nina Asp. Det var ett kul och utmanande projekt, att skapa en mall och ett mönster och sedan sy byxor i ett material jag inte tidigare gjort. Resultatet blev superfint!

Visst finns vi i Nynäshamn!

Sedan 2019 finns vi även i Nynäshamn.

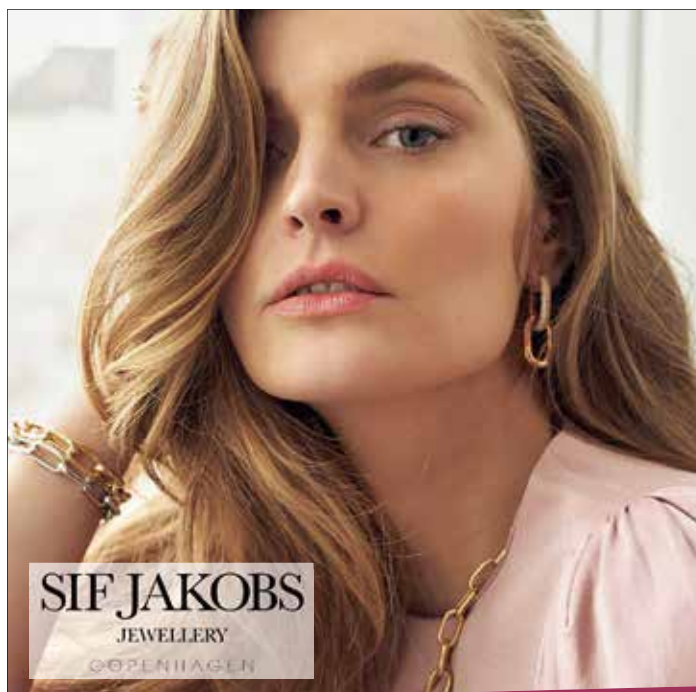
Vi kan ta hand om allt som rör dödsfallet – rådgivning, juridik, försäkringar, blommor och naturligtvis själva begravningen.

Vi finns på Fredsgränd 2B, mitt i Nynäshamns centrum, där du möts av **Maria Hallström-Ullmann.**

Läs mer på www.ignis.se

Nynäshamn
IGNIS
Begravningsbyråer
Fredsgränd 2B, 08-673 83 38

**Flerfaldig vinnare av internationella designpriser.
Nu åter hos oss! Finns i butiken och i vår webbshop.**

RAKEL & LEA

Smycken och klockor

Centralgatan 6, Nynäshamn • 08-520 103 51
Vard. 10-18 • Lörd. 10-15 • rakelochlea.se • Följ oss på

Finns det något uppdrag hon ångrar och tänker "inte en gång till"?

– Att byta dragkedja i en dunjacka! Jag gråter vid tanken... det gör jag inte igen!

Att byta dragkedjor är ofta en utmaning och Heli har lärt sig den tuffa vägen att noga inspektera plagg som behöver ny dragkedja innan hon accepterar uppdraget. Men allting går att fixa, påpekar Heli i samma stund:

– Efter alla år som slöjdlärare har jag lärt mig att trola. Allt går att lösa! Men om det inte går, då får man göra om. Allting tar tid.

Intresset för sömnad och textilier har gått i arv från hennes mamma. Hon sydde mycket till Heli som barn och sedan har det fortsatt och de har sytt mycket tillsammans.

"Nu är det konkurrens om symaskinen i ateljén!"

– Mamma är en förebild för mig och otroligt kreativ.

Intresset verkar gå i arv. Helis dotter Yasmin, som nu har flyttat hem igen, har börjat att intressera sig mer och mer för sömnad. Dottern gillar också återbruk och nyligen sydde hon ett par byxor av gardiner som hon hade köpt second hand.

– Så nu är det konkurrens om symaskinen i ateljén! Men det är så mysigt att skapa tillsammans, som att ha en lärning.

Heli har också arvt ett stort intresse för matlagning från sin mamma, som hade ett stort kartotek med recept, i vilket Heli bläddrade och planerade menyer. Någon formell kockutbildning har hon inte, men direkt efter att ha tagit sin lärarexamen hann hon med att bo en tid i London och jobbade då som hustru och kock. Tanken var att tjäna ihop pengar till en jorden runt-resa.

Bland annat arbetade hon för en familj som bodde vid Marble Arch och som hade startat modefirman och butikskedjan Whistles.

– Jag var hustru hos dem och fick också en del supppdrag, som gardiner till barnens rum. Jag fick också möjlighet att hälsa på i deras ateljé. Det var lite coolt!

Familjen var judisk med rötterna i Sydafrika, där Heli hade bott.

– Därför fick jag möjlighet att laga mycket kosher-mat, men de var inte så strikta. De gav mig fria händer, peppade mig och tyckte att jag skulle göra en kokbok för barn eftersom barnen älskade min mat och mina havrekakor.

1999 gick den planerade långresan av stapeln, till Australien, Nya Zeeland, Indien, Sri Lanka, Sydafrika, Zimbabwe och Moçambique. Att resa är ett stort intresse och sommaren 2019 prickade hon av sitt 44:e land att besöka: Nordirland.

Slalom är en annan fritidsfavorit. Och på senare år står mountainbikecykling i skogen högt på listan. För några år sedan mötte Heli sin kärlek Ove under ett melodikryss på Mopedum. Heli och kompisen Katta kom sent och det fanns bara ett par platser kvar. Heli hamnade mitt emot Ove, som just hade köpt en mountainbike.

– Därefter blev det några turer i skogen, jag skaffade mig en bättre mountainbike och, ja, vi fortsätter att cykla på...

Var det allt? Nej! Heli älskar dessutom att vara på sjön och har både kust- och skärgårdsskepparexamen. Hon har seglat en del men nu är det motorbåt ut till öarna i södra skärgården som gäller.

Heli skrattar när hon får frågan hur hon hinner och orkar med allt.

– Mitt dygn har faktiskt fler än 24 timmar!

Heli har också lyckats klämma in ett olympiskt triathlon i Hamnvik för ett par år sedan. "Först var jag verkligen tveksam, men med skräckblandad förtjusning anmälde jag mig. Målet var att komma i mål före prisutdelningen. Och jag klarade det! Jag var sjukt stolt över mig själv".

GÅ MED I EN NY SMAKRIK SAMVERKAN

Projektet "Hållbar utveckling Nynäshamn" har som mål att öka lönsamheten i företag med anknytning till de gröna näringarna, livsmedelsförädling, handel och besöksnäring.

Syftet är att lokala smaker, produkter och tjänster ska nå fler. Det kan vi möjliggöra genom att tillsammans skapa förutsättningar för starkare företag och handel i ett lokalt hållbart kretslopp.

Medverkande företag erbjuds:

- Kostnadsfri analys med en plan för hållbarhetsarbete och framtida kompetensbehov.
- Kostnadsfri kompetensutveckling utifrån företagets specifika behov.
- En digital plattform för samverkan, kommunikation och ökad lokal handel.
- En modell för hållbar upphandling av lokala varor till de kommunala köken.

Läs mer och anmäl ditt intresse på www.nynashamn.se/hun

Nynäshamn
kommun

SKOGS- MULLE

LÄR BARNEN OM NATUREN

En efter en rullar bilarna in på parkeringen vid Sunnerby IP i Sorunda. Och en efter en hoppar barnen ur bilarna för att samlas i en liten flock kring ledarna Petra och Mikael Nyberg. Vädret är inte tipptopp, men heller inte jättedåligt. Det regnar inte, trots att det är fuktigt i luften och litet kallt. Men ni vet ju vad man brukar säga: "Det finns inget dåligt väder..."

TEXT SOLVEIG SIGRIDS DOTTER THÖRNBLOM

På rad tågar barnen iväg mot sitt andra Skogsmulle-äventyr. Först går Bo med kartan i högsta hugg, kartan som ska visa vägen till skogens port. Man måste nämligen hitta nyckeln och sedan knacka på för att få tillstånd av skogen att komma in. Alla barnen hittar snabbt en "nyckel", en pinne, som de kan låsa upp den fiktiva porten mellan ett par tallar med. En pojke hittade till och med den pinne som han använde förra söndagen. Efter att symboliskt ha låst upp, och sedan frågat och fått lov, så går gruppen med barn och vuxna vidare längs med en liten stig. Plötsligt tjuftar Bo till. Han har fått syn på kojan de började bygga förra gången.

– Kojan är kvar! hojtar han glatt och de andra barnen blir lika glada.

Snabbt läggs ytterligare några slantar till det pågående bygget. Sedan blir det prat om vad barnen ser och känner igen i naturen. De ser kottar, olika sorters kottar.

– Den här kommer från en gran, konstaterar en flicka.

– Var kommer de där små runda kottarna ifrån för träd då? frågar Mikael.

– Tall! skriker barnen unisont.

Och det är så här det går till. Genom lek och frågor får barnen bekanta sig med och lära känna naturen. Det är glada och engagerade barn som suger i sig kunskap och de letar själva efter saker som de minns att de lärde sig förra söndagen.

Mikael och Petra är alldeles nya som Skogsmulle-ledare. När Mikael konstaterade att Friluftsrådet inte hade någon skogsmullegrupp i Sorunda, bestämde sig han och hans fru för att själva utbilda sig till ledare. Sagt och gjort.

– Vi lade ut information om den nya skogsmullegruppen en söndagskväll och på måndag morgon var gruppen full, berättar Mikael.

Suget efter naturupplevelser är stort, både hos barn och vuxna.

– Och kanske har pandemin bidragit till att det blivit ännu större, säger Mikael.

Han och Petra valde att gå ut litet mjukt med sju träffar i skogen, tillsammans med barnen som är 5-7 år och åtta till antalet.

– Vi kunde ha haft såväl fler barn som fler tillfällen, men vi valde ändå att ta det litet försiktigt tills dess att vi har hunnit bli varma i kläderna.

Det märks inte för fem öre att Petra och Mikael är nya som ledare för en barngrupp. De verkar jätteproffsiga och handskas med barnen på ett helt naturligt sätt. Och ungarna är uppsluppna, glada och inte alls blyga som barn i den här åldern kan vara.

– Det kan bero på att flera av dem känner varandra från förskolan, säger Mikael men håller med om att barnen verkar finna sig väl tillrätta på skogsutflykten.

Efter att ha identifierat olika saker som hittats i skogen, och listat ut vilket djur som ätit på en grankotte (rätt svar; ekorre) är det dags för matsäcken. Alla har med sig sina ryggsäckar som fyllts med smörgåsar och termos med dryck. Barnen har varsin grön kåsa att dricka ur och det står "Skogsmulle" på kåsan. I en och en halv timme får barnen leka, lära, sjunga och äta i skogen. Efter picknicken bygger de litet till på kojan, som förhoppningsvis står kvar för att fortsätta med även nästa söndag.

FOTO FRILUFTSFRÄMJANDET

FRILUFTSFRÄMJANDET

Friluftsfrämjandet har funnits i olika former sedan 1892. Den ideella organisationen har i dag mer än 108 000 medlemmar. Av dessa är cirka 7 000 ledare och tillsammans utövas 10 miljoner friluftstimmar per år.

Organisationen är också remissinstans för politiska och myndigheters beslut som rör friluftslivet. I Sverige finns 330 lokalavdelningar från Kiruna i norr till Smygehuk i söder. Friluftsfrämjandet finns även internationellt, till exempel med Skogsmulle i Japan.

Skogsmulle föddes 1957 och blev en av Sveriges viktigaste symboler för friluftsliv. 1983 uppstod förskolekonceptet I Ur och Skur, där barnen vistas ute hela dagarna. I Nynäshamn öppnar under augusti en ny förskola, I Ur och Skur Mysingen, med sex avdelningar för barn i åldrarna 1-5 år.

Ordförande för Friluftsfrämjandets lokalavdelning i Nynäshamn, Jesper Kjellerås, säger att man gärna vill bli fler ledare inom organisationen. Han vurmar särskilt för naturparkour, som blivit populärt på andra håll i landet och hoppas att någon vill bli ledare för barn och ungdomar i en naturparkourgrupp. Han bekräftar det Mikael Nyberg berättade, att grupperna omedelbart blir fullbokade och att friluftsliv i allra högsta grad är i ropet.

Är du intresserad av att utbilda dig till ledare? Hör av dig till Friluftsfrämjandet i Nynäshamn, jesperlove@gmail.com

Följ med Skogsmulle ut och skapa en alldeles egna naturbok. Med Skogsmulles vänner myran, fisken och älgen får du lära känna naturen där du bor.

SKOGS-
MULLE HAR
EN APP!

FOTO MATHIAS SANDQVIST

"Kojan är kvar! hojtar han glatt"

När det inte fanns någon skogsmullegrupp i Sorunda för sonen, valde paret Mikael och Petra Nyberg att själva utbilda sig till ledare och starta en grupp.

NYNÄSHAMN I TOPP PÅ GLÖDHET FRITIDSHUSMARKNAD

Marknaden för fritidshus är hetare än på länge. Ny statistik som Fastighetsbyrån sammanställt visar att priserna stigit med 25 procent i Sverige de senaste fem åren och med hela 18 procent bara under det senaste året. I Stockholms län har priserna stigit med 17 procent på fem år och 17 procent senaste året. Men mest har priserna stigit i Nynäshamn, hela 68 procent på fem år. Svagast prisutveckling har Huddinge, med -15 procent på fem år.

Fastighetsbyrån har, med hjälp av statistik från Svensk Mäklarstatistik, analyserat hur priserna på fritidshus utvecklats i Sverige de senaste fem åren samt under det senaste årets högintensiva marknad. Vid jämförelse av försäljningspriser på fem år, från mars 2020 till februari 2021 med samma period 2015/16, har priserna ökat med 25 procent på riksnivå. Tittar man på det senaste året har priserna stigit med hela 18 procent och medelpriset för ett fritidshus i Sverige är nu 2 058 004 kr.

SÄLD på Torö. Slutpris 6 000 000 kr. Foto: Andreas Bjurström

– *Prisutvecklingen på fritidshus de senaste 12 månaderna, med en uppgång på 18 procent, är slående. Pandemin har ökat intresset för fritidshus i Sverige påtagligt och det gäller både sommarstugor och fjällboende. Det mesta tyder på att efterfrågan kommer vara fortsatt stark under våren. Sedan blir det intressant att se om vi får en lite lugnare marknad när samhället öppnar upp och vi till exempel kan resa mer fritt igen,* säger Johan Engström, vd för Fastighetsbyrån.

I Stockholms län har priserna på fritidshus stigit med 17 procent under de senaste fem åren vilket är under rikssnittet på 25 procent. Tittar man på det senaste året har priserna stigit med 17 procent. Genomsnittspriset för ett fritidshus i länet är nu 3 038 602 kr vilket är 980 598 kr dyrare än snittpriset i Sverige.

På kommunnivå har Nynäshamn haft Stockholms läns starkaste prisutveckling de senaste fem åren, med en ökning på hela 68 procent. Därefter följer Haninge, 53 procent och Norrtälje, 40 procent. I andra änden av tabellen hittar vi Huddinge där priserna sjunkit med -15 procent de senaste fem åren, vilket är lägst i länet och en av de kommuner som sjunkit mest i landet. Även det senaste året har priserna stigit mest i Nynäshamn med 56 procent följt av Ekerö, 45 procent.

– *Det är inte alls förvånande att Nynäshamn sticker ut när det gäller positiv prisutveckling under de senaste åren. Det korta avståndet till Stockholm men ändå med småstadskänslan samt närheten till natur och oemotståndliga havsvidder har gjort att många valt att flytta hit permanent. Ett stort antal fritidshus som en gång enbart nyttjades som en sommarbostad används idag året runt. Dessutom har det blivit populärt igen att köpa ett landställe för bland annat de kapitalstarka stockholmarna och många riktar sina blickar mot Nynäshamn,* säger Krister Florin, fastighetsmäklare och franchise-tagare på Fastighetsbyrån Nynäshamn.

Välkommen att kontakta Fastighetsbyrån i Nynäshamn när du ska sälja eller köpa såväl bostad som fritidshus! Vi hjälper dig hela vägen till en lyckad affär.

PRISUTVECKLINGEN FÖR FRITIDSHUS I NYNÄSHAMN, LÄNET OCH RIKET

	Medelpris 2015-2016	Medelpris 2020-2021	Prisutveckling senaste fem åren	Prisutveckling senaste året
NYNÄSHAMN	2 134 711	3 591 427	68%	56%
HANINGE	2 595 961	3 963 469	53%	20%
NORRTÄLJE	1 662 885	2 325 613	40%	19%
ÖSTERÅKER	2 982 650	3 675 000	23%	5%
VÄRMDÖ	3 881 643	4 656 026	20%	8%
EKERÖ	2 957 793	3 464 321	17%	45%
SÖDERTÄLJE	1 823 125	1 853 704	2%	-8%
VALLENTUNA	1 935 870	1 795 800	-7%	3%
HUDDINGE	2 545 217	2 160 667	-15%	3%
LÄNET	2 608 072	3 038 602	17%	17%
RIKET	1 646 836	2 058 004	25%	18%

Siffrorna är framtagna av Svensk Mäklarstatistik och jämför försäljningspris på alla fritidshusförsäljningar gjorda mars 2015 - februari 2016 med samma period 2020/2021. Dessutom har försäljningspris på alla fritidshusförsäljningar mars 2019 - februari 2020 jämförts med samma period 2020/2021 för att få en bild av det senaste årets prisutveckling. Det är den procentuella ökningen av medelpriset som redovisas. De kommuner som har minst 10 försäljningar under någon av perioderna är redovisade. Svensk Mäklarstatistik:s siffror grundar sig på ca 90 % av alla försäljningar av bostäder.

Möt vår säljkoordinator Camilla Martinsson:

- MIN ROLL ÄR ATT VARA SPINDELN I NÄTET

När du kliver in på kontoret hos Fastighetsbyrån i Nynäshamn är Camilla Martinsson oftast den första du möter.

I sin roll som säljkoordinator och driftsansvarig är hon spindeln i nätet och involverad i alla bostadsaffärer.

Camilla är uppväxt i Nynäshamn, men flyttade som 18-åring till Stockholm för att utforska storstadslivet lite närmare. Det blev nio år i huvudstaden, innan hon återvände till Nynäshamn med man och ett barn i bagaget. Sedan dess har familjen vuxit och numera bor hon med samma man och tre barn i ett hus ute på Muskö. Camilla har tidigare arbetat som projektledare inom hotellbranschen, med ansvar för event och stora konferenser.

– Där var jag van vid att ha många bollar i luften och göra olika uppgifter så att allt skulle fungera. Det har jag nytta av även idag, säger Camilla.

På Fastighetsbyrån i Nynäshamn har Camilla arbetat sedan 2018. Här är uppgiften att vara säljkoordinator med driftsansvar för kontoret. Hon bistår både mäklare och kunder på olika sätt och är även kontaktperson vid försäljning av nyproduktion.

– Det som driver mig är att överträffa våra kunders förväntningar och ge exceptionell service. Jag brinner också lite extra för just nyproduktion. Det är så lärorikt och spännande att få vara med från start när projektet är i planeringsfas fram tills att våra köpare får tillträde till sin helt nya bostad, berättar Camilla.

På fritiden är det barn och familjeliv som gäller. Egna intressen är inredning, mat och hälsa, och hon tränar gärna på gymmet intill kontoret när tillfälle ges.

Att Camilla valde att flytta tillbaka till hemtrakten igen är inget hon har ångrat.

– Nynäshamn är fantastiskt och det finns så mycket att uppleva här. Man kan till exempel göra en heldagsutflykt med skärgårdsbåten eller bara strosa i hamnen en solig dag, äta glass och promenera längs piren. Det är så härligt!

Richard Thureson levererar nyplockad ramslök från Nynäshamn till toppkrogar som Gondolen och Utö Vårdshus. Hans handplockade ramslök från Nicksta har till och med varit med och vunnit en silvermedalj i kock-EM – Bocuse d’Or – för några år sedan.

TEXT NIKLAS MILBERG

Rickard Thureson är kock och musiker. För sex år sedan lockade kärleken Samuëla Burenstrand honom från Stockholm till Nynäshamn, där paret nu bor. Väl här fann Richard ytterligare en kärlek – ramslöken – en smakrik ört som växer i stora bestånd i Nynäshamns utkanter.

När Rickard jobbade i köket på klassiska restaurang Gondolen vid Slussen i Stockholm lärde han sig att uppskatta den mildt vitlöksdoftande primören, som favoriserades av kockarna på restaurangen.

– På Gondolen jobbade köksmästaren Björn Wahlund och kökschefen Lennart Harling. De gillade ramslök och hade den ständigt på menyn. De gjorde såser och allt möjligt av den. Det var första gången jag åt ramslök och jag blev förälskad i smaken.

Sedan tänkte han inte så mycket mer på ramslök förrän han träffade Samuëla och hamnade i Nynäshamn. Det var svärmor som tipsade honom om att det växer ramslök här. Under hundpromenaderna i hans nya hemstads omgivning började han att spana och letandet gav snabbt resultat.

– Jag blev helt lyrisk! Det var som att komma till ett helt hav av ramslök.

Den gröna örten fanns lite överallt, upptäckte han. Och med vetskapen om hur högt den är värderad i kulinariska sammanhang växte en affärsidé fram.

– Varför inte starta ett företag och göra någonting av det här? tänkte jag. Dessutom älskar jag att vara ute i skogen med hundarna. Det skulle vara ett sätt för mig att komma närmare naturen, närmare mitt sanna jag.

*”Jag blev helt lyrisk!
Det var som att komma till
ett helt hav av ramslök”*

Mycket av den ramslök som tillagades i krogköken kommer från Gotland. Richard trodde att nyplockad ramslök från Nynäshamn skulle kunna konkurrera med den gotländska. Det är en känslig primör, så om leveranstiden kunde kortas och om han personligen levererade primörerna, utan att behöva förpacka dem i plasttråg och skicka dem med transportfirmor, hade han ett vinnande koncept.

Tillsammans med Samuëla startade han Nynäs Sorunda Ramslök och drog igång

verksamheten för ett par år sedan. ”Firmabilar” införskaffades, det vill säga två eldrivna lådcyklar, och sedan var det bara att tuta och köra. Cyklarna används när de ska ut i naturen och plocka, men också för leveranserna.

Förutom ramslök plockar och säljer de också annat vilt och ätbart, som nässlor, löktrav, kirsål, havtornsbär och svamp. Säsongen är framför allt våren för de flesta örterna. Nässlor kan man skörda under sommaren, om man plockar små nässlor vartefter de skjuter upp. Svampen hör förstås hösten till.

– Vi plockar vilda produkter som finns i skogen och säljer främst till restauranger. Men även till privatpersoner.

Ramslökssäsongen börjar i april i våra delar av landet. Ibland kan den komma igång redan i mars, så den är en riktig vårprimör. Man kan äta alla delar av ramslöken, själva löken, stjälken, bladen, blomorna och frökapslarna.

När blommorna är på väg att slå ut är det sista chansen att plocka bladen – som är mest efterfrågade – eftersom all energi kommer att gå åt till blomningen och att producera frökapslar. Bladen blir beska.

lök

NYNÄSHAMN

"Vi människor har distanserat oss själva från naturen. Men vi mår bäst, när vi känner oss ett med naturen", säger Rickard Thureson, som älskar att vara ute i skog och mark och kombinerar det med att förse sig med örter och annat från naturens stora skafferi.

Kunderna finns både i Stockholm och mer lokalt. Rickard och Samuëla levererar bland annat till restaurang Gondolen, Utö Vårdshus och Almåsa Havshotell. Och Nynäs Rökeri brukar också sälja buketter av ramslök.

– Utö Vårdshus köper mycket av mig. De är väldigt inriktade på roliga örter från skogen.

Men ramslök från Nynäshamn har även prisats i internationella sammanhang. När kock-EM – Bocuse d'Or – avgjordes i Turin i Italien 2018 hade Sveriges representant Sebastian Gibrand med sig ramslök som en ingrediens. Den var handplockad av Rickard i närheten av Nickstabadet! Sebastian Gibrand lagade hem silvermedaljen till Sverige och Rickard och ramslöken från Nicksta får ta åt sig åtminstone en del av äran!

Under pandemin har såväl restaurangbranschen som kultursektorn drabbats hårt och det har både Rickard och Samuëla märkt av. Båda jobbar med musik, Rickard som musikproducent och låtskrivare och Samuëla som sångerska i The Glenn Miller Orchestra. Det har å ena sidan gett mer tid över till att utveckla ramslöksföretaget, samtidigt som de stora kunderna, krogköken, drar ner på inköpen.

Richard har utvecklat en egen metod för att odla ramslök i kruka året om. Det är bara att invänta rätt tillfälle efter pandemin, så drar han igång den delen av verksamheten. De säljer även egenpressad ramlöksolja, som han också ser framför sig att kunna producera mer av.

– Jag har testodlat ramslök i kruka som började komma upp i november och då hade jag den färdig till jul. Och så har jag 100 liter färdig ramlöksolja i källaren!

"Jag har 100 liter färdig ramlöksolja i källaren"

Det finns som sagt gott om ramslök i Nynäshamns omgivning och Rickard delar generöst med sig av kända växtplatser. Nedanför gymnasiet är exempelvis ett säkert ställe med gott om ramslök.

– Följ bara cykelvägen vid gymnasiet, ramslöken går inte att missa.

Men det är viktigt att veta vad man plockar.

– Det finns ju förväxlingsarter till nästan alla ätbara örter. För ett otränat öga

kan liljekonvalj, som är giftig, se lite ut som ramslök. Nässlor kan förväxlas med plister och vad gäller svampar vet alla hur det ligger till och vad det finns för risker.

Är man intresserad av att plocka ätbara örter i naturen, men känner sig osäker, kan man höra av sig till Rickard och följa med honom ut och plocka.

– Det är bra om någon som kan har visat dig ramslök och hur du känner igen den. Tar du ett ramlöksblad och gnuggar det kommer du att känna en stark lökdoft. Om inte, då är det inte ramslök. Är man osäker så plocka inte!

På natten är inte bara vildsvinen ute och bökar i skogsbryn och fält. Då kommer också Rickard på sin lådcykel i sällskap med hunden Akiko, i jakt på ramslök som ska levereras pinfärsk. Medan Rickard skördar håller Akiko koll på svinen och varnar om det behövs.

– Plockar jag på natten och levererar morgonen därpå så håller sig ramslöken optimalt krispig och fräsch. Jag går igenom varje blad. Det får inte vara en rispa i bladet, det får inte finnas några gula bladtoppar och det får absolut inte förekomma några snigelbett. Allt för kunden!

Körunda banade väg för Ösmos framväxt

FOTO NYNASHAMNS BILDARKIV

Mangårdsbyggnaden på Körunda som den såg ut från sjösidan 1928, när Maria och Björn Barkman (till höger) bodde på den anrika herrgården.

Har du koll på vad eller vilka som gett namn åt några av gatorna i Ösmo tätort? Att Körundavägen leder ut till herrgården med samma namn är förstås en självklarhet, men det är också där viktiga delar av Ösmos historia och utveckling finns att hitta.

Det tidigare säteriet Körunda omnämns första gången i skrift år 1434 av väpnaren och riksrådsskrivaren Johan Fredebern, som med sitt uppdrag fick förmånen att bosätta sig på gården. Fredebern var också med och bekostade de målningar som tillkom i Ösmo kyrka vid samma tid, där hans eget vapen förstås finns representerat som en av freskerna. En adelsman som bott på Körunda var hovmarskalken Wollmar Yxkull, som namngivit en gata i Stockholm och ligger begravd i Ösmo kyrka. Han förvärvade säteriet tillsammans med sin son i mitten av 1500-talet och därefter har antalet ägare varit många, bland dem häradshövdingen på Södertörn, Olof Malmerfelt. Den nuvarande huvudbyggnaden uppfördes på 1730-talet och har genomgått ett flertal restaureringar och ombyggnader.

År 1919 blev affärsmannen Björn Barkman ny ägare till Körunda tillsammans med sin hustru Maria. Familjen hade tidigare gården Mellanberg i sin ägo och 1925 förvärvades också Vansta gård i samma socken från släkten Toll. Under Barkmans tid benämndes samtliga dessa tre gårdar som Körunda, med uppfödning av tjurar och ardennerhästar som en viktig del av verksamheten. Björn Barkman hade själv en framgångsrik karriär som entreprenör inom export av trämassa. Aktiebolaget Barkman & C:o hade startats 1915 och var kvar i familjens ägo fram till 1980-talet. Från sin tidigare tid som underlöjtnant vid svenska flottan gick Barkman under smeknamnet "kapten" och var enligt utsago en mycket omtyckt och respekterad person som tillsammans med Maria visade ett stort engagemang för hemtrakten och dess befolkning.

Paret Barkman fick tillsammans fem barn och blev Körunda trogna livet ut. Maria avled 1963 och ungefär samtidigt såldes den samlade jordegendomen till Ösmo kommun. Samhället var i behov av mark för att expandera och kunna möta den förväntade

efterfrågan av bostäder inför framtiden, inte minst i samband med anläggandet av den nya örlogsbasen på Muskö. Barkmans överenskommelse med kommunen blev att få behålla nyttjanderätten till gårdarna Körunda och Vansta under resten av sin livstid. Han avled i hemmet 1972, och paret efterlämnade en stor förmögenhet som delvis gav upphov till Maria och Björn Barkmans stiftelse med syfte att främja Sophiahemmets verksamhet. Efter faderns bortgång tog sonen Rolf över driften av gårdarna under en tid, och verksamheten inriktades då på uppfödning av travhästar.

Vid kommunsammanslagningen 1973 blev Nynäshamns kommun ägare till Körundas landområden och 1975 lät man stycka av tomten kring huvudbyggnaden med tillhörande delar. Idag ägs det tidigare säteriet av Nynäshamns kommunalråd Harry Bouveng.

Körundas vackra läge vid sjön Muskan och sina naturnära omgivningar lockar numera besökare från många håll. Till det bidrar förstås Nynäshamns golfklubbs anläggning som tillkom på 1970-talet och det intilliggande hotellet som bjuder på aktiviteter även för dem som inte utövar golfsporten. Promenadstråket runt sjön har blivit populär och kan förstås avslutas med en god bit mat i hotellets restaurang.

Så hur var det med gatorna i Ösmo då? Jo, makarna Barkman fick ge namn till varsin i samhället – Björn Barkmans väg och Maria Barkmans väg. Även tidigare ägare till gården Vansta har fått gator i Ösmo uppkallade efter sig, som adelsmannen Mathias Biörenclou, livmedikusen Wilhelm Samuel Nerman och friherren Osvald Toll. Så också "den svenska mekanikens fader" Christopher Polhem, som var verksam på Vansta och bland annat byggde sin första verkstad på gården.

Vansta gård blev så småningom platsen för Sorunda ridklubbs verksamhet, men det är en annan historia.

**15% RABATT
PÅ SOLSKYDD**

**Rullgardiner, Plisséer
& Lameller från Debel**

Välkommen in och se alla snygga nyheter!
Gäller t o m 16/5. Vi utför även uppsättning.
Ring och boka tid för **gratis** konsultation.

Din heminredningsbutik
Tygmans

Upptäck vår nya webbshop på tygmans.se

Mån-fre kl 10-18 • Lördag kl 10-15
Sista söndagen varje månad 11-15
Vår butik finns på **Centralgatan 6**
nära kyrkan i Nynäshamns centrum
Tel. 08-520 109 30 • tygmans.se

Välkommen till Sorunda församling

Foto: Anki Ekdom

*Församlingen
med kyrkan mitt i byn!*

Se vår hemsida för
information och
digitala andakter på
www.sorundakyrka.se

Svenska kyrkan
SORUNDA FÖRSAMLING

Södra Ventilations
SVG
Gruppen AB

OVK-besiktning • Installation • Underhåll m.m.
Hammarhagsvägen 4, 149 45 Nynäshamn

08-520 200 10 • svgab.se • info@svgab.se

Ösmo Plantshop

Välkommen till ett utflyktsmål för hela familjen

Vårkänslor

Låt dig inspireras!

I trädgården hittar du allt från
små perenner till stora buskar och träd,
100-tals olika sorters rosor och mycket mer.

För dig som
önskar erbjuder vi
möjligheten att
**betala
utomhus!**

Vår populära
BUFFÉ
är tillbaka!
Välkommen för
en vegetarisk
smakupplevelse!

Njut en stund i vårt TRÄDGÅRDSCAFÉ

Sitt ner i vårt sköna växthus eller i
den soliga trädgården och välj vår
populära vegetariska buffé eller
hemgjorda bakverk och tårter.

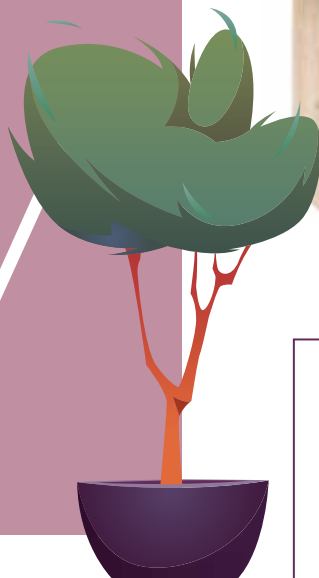
Växtstigen 1, Ösmo. Tel 08-520 272 30. www.osmoplantshop.se
Öppettider i butiken: Mån-fre 9-18, lör 9-16, sön 10-16 • **Caféet:** Mån-fre 9-16.30, lör 9-16, sön 10-16

RUM FÖR UTE- LIV

Uterum för små nyttodjur

Våra insekter är nödvändiga för pollineringsprocessen och bra på att hålla efter skadegörarna i trädgården. Olika varianter av insekts- och smådjurshotell finns bland annat hos Granngården i Sorunda.

Uterum för umgänge

Med ett inglasat uterum slipper midsommarsillen bäras ut och in och umgänget blir inte beroende av det svenska vädret. Skräddarsy efter eget behov, från enkelglas till isolerade partier från Bjuris Glas.

Uterum för campare

Slå upp ett tält hemma i trädgården eller på en annan favoritplats.

Hos JYSK finns 4-manna-tältet Svartskog i färgerna grönt och beige, som har vattentät utsida med tejpade sömmar samt innertält.

Uterum med himlen som tak

Polarstugan i Nynäshamn har många produkter för ett aktivt uteliv, som till exempel härliga spabad. Modellen Novitek Luosto designas och tillverkas i Finland och klarar nordiskt klimat året runt.

**Uterum
med extra
utrymme**

Uterum för lekfulla barn

Lekstugor från Jabo finns som beställningsvara hos XL-bygg. Där finns också instruktioner för hur du bygger en egen lekstuga från grunden och materialet du behöver finns förstås på byggmarknaden.

Behöver du en gäststuga eller bara mer plats? Trähuset i Sorunda har ett brett sortiment av stugor i olika storlekar som är enkla att montera. Här i serien Paulina, modell 30 med loft.

Har du fått ett lokalt presentkort?
Lös in det redan idag när våra butiker, restauranger och caféer behöver det som mest. Vi är säkra på att du hittar ett eller flera ställen för att göra dina inköp och du hittar anslutna verksamheter på nynashamnscentrum.se/presentkort

Stötta din lokala butik, krog & café

SÅ ATT DE FINNS KVAR ÄVEN EFTER PANDEMIN

Många av våra medlemsföretag har anpassat sig för att du ska få de varor och tjänster du vill ha även i tider som dessa. De jobbar med olika lösningar för att följa pandemilagen, som är till för att du ska kunna handla tryggt och säkert. Några har bokningsbara shoppingtider då du kan få vara ensam kund i butiken, andra har möjliggjort avhämtning och betalning ute på gatan, vissa erbjuder hemleverans eller take away och många har nu en lokal webbshop – varav vi samlat flera så att du enkelt kan hitta dem på nynashamnscentrum.se/webbshoppar.

Nynäshamns företag kan hjälpa dig på många sätt och uppfinningsrikedomen är stor. Förhoppningsvis finns ett alternativ som passar just dig. Du kan själv bidra till att minska smittspridningen genom att hålla avstånd, tvätta händerna, inte besöka oss med symptom och om möjligt välja att göra inköp under tider när det är lite lugnare i butikerna.

HJÄLP OSS – SÅ HJÄLPER VI DIG!

Tillsammans kan vi se till att Nynäshamn får fortsätta att vara en härlig småstad med en skön blandning av trevliga restauranger, caféer, kedjor och unika butiker.

Tack för att du stöder våra lokala butiker & serviceföretag.

NÄR
VARDAGEN ÄR
OVANLIG BEHÖVER
VI HJÄLPA
VARANDRA

FOTO MATHIAS SANDQVIST

NYÖPPNAT X5

Flera nya och nygamla verksamheter har slagit upp portarna i vårt område den senaste tiden, och fler lär vara på gång. Under april flyttade Grönväxtriket

in i sina nya lokaler på Fredsgatan i Nynäshamns centrum och på deras gamla adress vid Malmtorget är en nystartad mäklarfirma på väg in. Även Svensk Fastighetsförmedling laddar om och återöppnar i sina tidigare lokaler på Centralgatan.

Lite längre upp på Fredsgatan, i huset med nummer 16, har en ny butik just öppnat. Hälsokällan samlar ett relaterat utbud under samma tak, som butiken Hälsokraft, behandlingar, möten och inspiration för ett mer hälsosamt och miljömedvetet leverne.

Och det är inte bara i centralorten saker sker. Torö får tillbaka sin efterlängtnade lanthandel från och med den 29 april. Familjen Hernvall-Stampe, som också driver restaurang Sjöboden vid Ankarudden, tar då över verksamheten och öppnar igen inför säsongens förväntade högttryck, till glädje för såväl sommargäster som öbor.

Max Claesson minns flyktinghösten 2015

Max Claesson i Nynäshamn är kanske mest känd för Nynäshamnsborna som clownen Max och som satirtecknare på dagstidningarnas insändarsidor. Men han är också författare och har gett ut reseskildringen *Drömmen om New York*, som bland annat berättar om de svenskar som emigrerade till staden och landet i väster under 1800-talet och början av 1900-talet.

Nu är Max Claesson aktuell med en ny bok, som utspelar sig betydligt närmare i både tid och rum. Under de stora flyktingströmmarna hösten 2015 och våren 2016 var Max Claesson verksam som volontär på Nicksta flyktingförläggning. Där mötte han och samtalade med människor, som flytt från krig och sina hemländer. I många fall hade de spenderat månader på flykt för att nå norra Europa.

Under den här tiden förde Max Claesson dagbok från sitt arbete som volontär, vilken har legat till grund för hans nya bok – *Volontärerna* – som precis har getts ut på förlaget Ekström & Garay. "En bok om empati, sorg, vrede, hopp och besvikelse men också om stor glädje och stark sammanhållning", skriver förlaget i en pressrelease.

Vår, sommar och Gotland inspirerar i Godsmagasinet

Föreningen Konst och Hantverk i Nynäshamn har kämpat på och fortsatt med sina utställningar i Godsmagasinet utan avbrott. Nu planerar de för en vårsalong med målning, foto och skulptur som ska hålla öppet några veckoslut från den 8 maj och fram till den 23:e samma månad. Föreningen satsar även på den årligen återkommande sommarutställningen, som ska hålla öppet alla dagar utom måndagar under perioden 27 juni till och med 29 augusti då Godsmagasinet fylls med nya alster.

Mellan de två traditionella utställningarna satsar några av medlemmarna på en egen utställning med temat "Fastlandet möter Gotland", som inspirerats av vackra upplevelser på ön. Lars-Olof Holmgren från Nynäshamn och Maggi Nurm från Sorunda står för målningar, Erik Holmkvist för keramik och Marianne Levin gör bland annat halsband och armband. Det kommer även att visas målningar av andra konstnärer. Med i teamet finns också Kerstin Holmgren och utställningen visas på Godsmagasinet mellan den 8 juni och 13 juni.

Saknar du värme, bad och bubbel?

Strålende sol, korallblåttvatten och gnistrande snö? Spendera våren på bästa sätt i en amerikansk pool från San Juan eller ett spabad från Marquis. Allt du bokar är naturligtvis av absolut högsta premiumkvalitet.

Wasa Kredit

Effektiv ränta är för närvarande 1,44% vid ett kreditbelopp på 100 000 kronor beräknat på 36 månader räntefri betalning (ränta 0%). Kampanjavgiften är 595 kronor och administrativa avgiften 45 kronor. En övertalningsbidrag om totalt 36 månaders betalningar på 2 825 kronor vid 100 000 kronor, ger totalt 102 225 kronor att betala.

Polar Stugan

BUTIK • SPABAD • POOLER • POOLKEM

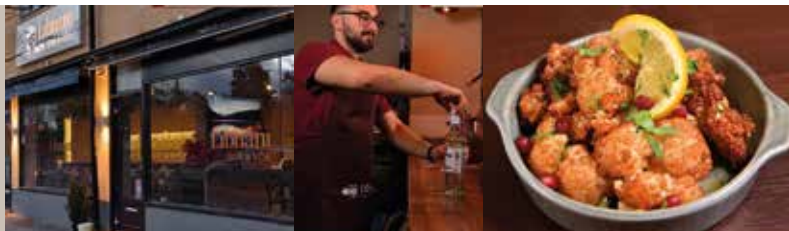
Teknikervägen 1, Nynäshamn 010-101 95 55 • polarstugan.se

TRYGGT & SÄKERT MED

Lås1 Nynäs AB

08-35 82 70 • www.las1.se • info@las1.se

Libnani
BAR & KÖK

Libanesiska smårätter

15% rabatt vid avhämtning t o m 9/6!

Öppet varje dag 14-20.30 • Boka bord tel. 08-22 09 96
Nynäsvägen 26 B • Vi finns på Facebook f Instagram i

Segersång & Kalvö Industriområde

Vi servar och reparerar alla bilmärken!

TEKNIKERVÄGEN 1, LOKAL 21 NYNÄSHAMN

REKOND & BILTVÄTT

- Utvändig handtvätt
- Bilrekond
- Maskinpolering
- Fälgrengöring
- Motortvätt
- Klädseltvätt
- Strålkastarpolering
- Borttagning flygrost
- Borttagning asfaltsstänk
- Lackskydd/Lackförsegling
- Luktsanering med ozonmaskin

Vår personal är utbildad rekondare

I branschen

**SEDAN
1990**

RING FÖR ATT BOKA TID!

Rekond 070-262 79 37

Verkstad 070-694 95 32

Fri lånebil!

Vid rekond, service,
eller reparation.

INNEHAR F-SKATT

www.bennyksalltjanst.se

FC FÖRSTA

är laget för alla

FC Första är fotbollslaget där alla är välkomna. Idén till laget föddes av ett kompisgäng på Backlura i Nynäshamn, där man gärna vill lyfta fram fler positiva sidor av området. Mångkulturella Backlura står för engagemang, kultur och inte minst fotboll, vilket avspeglas i den nya satsningen.

Sommaren 2020 samlades ett gäng polare och spånade om att bilda ett fotbollslag för dem som bor i stadsdelen Backlura i Nynäshamn. Och så blev det! Arkan Palani är förgrundsfiguren i det nya laget som fått namnet FC Första. Med starkt engagemang och tillsammans med andra kamrater har han lyckats få ihop 23 aktiva spelare. Och nu börjar också sponsorer att rulla in.

I FC Första är alla är välkomna, oavsett tidigare erfarenheter av fotboll. Några av lagets spelare kommer utifrån, som längst från Farsta. Man kan vara komplett nybörjare eller ha stor rutin av att spela, men ingen är mer eller mindre värd än någon annan. Här är det kärleken till fotboll som gäller.

– Men de flesta har förstås spelat en hel del tidigare, berättar Arkan Palani.

Två gånger i veckan är det träning på Kvarnägens IP:s konstgräsplan; måndagar och onsdagar. Just den här måndagen är det ett gäng som är sjuka, men tre av de spelare som är skadade för tillfället har ändå dykt upp för att hänga med polarna och för att titta på träningen.

Spelarna som ska delta i kvällens träningspass kommer efter hand joggande ut från omklädningsrummet och in på planen. I väntan på att alla ska infinna sig värms det upp med bollen på ett lekfullt sätt.

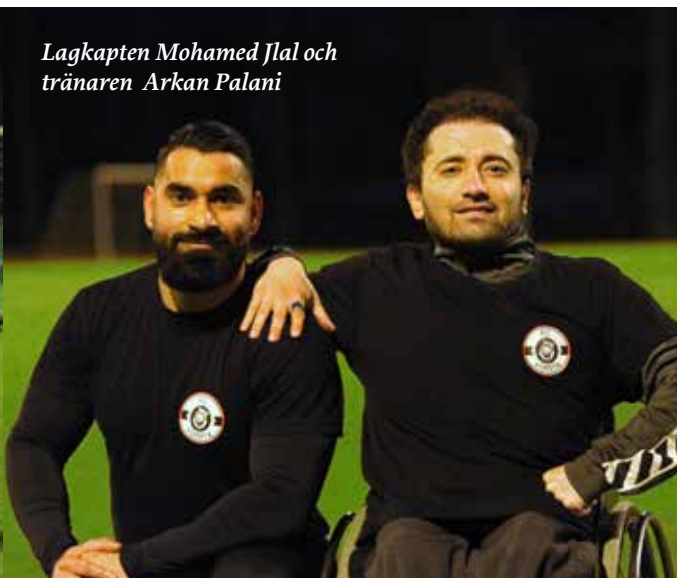
– Det brukar åtminstone dyka upp 18 till 20 spelare vid varje träning, så i dag är det färre än vanligt, säger Arkan.

Det pratas och skrattas och stämningen känns varm och omfamnande. Det håller Arkan med om.

– Det kan förstås bli litet tjafs på plan ibland under spelets gång, säger han med ett skratt. Men det är ju normalt i fotbollssammanhang, tillägger han

Många av spelarna känner varandra sedan tidigare. Det är inget snack om att man ska dyka upp på träningarna. Dit vill man komma. De aktiva har heller inga problem att respektera stadgarna som bland annat omfattar drogfrihet och nykterhet.

– Här på träningarna är vi stenhårda med vad som gäller, säger Arkan.

Lagkapten Mohamed Jlal och tränaren Arkan Palani

Han säger också att det är ett glatt och harmoniskt gäng som utgör FC Första. Bara det faktum att även skadade spelare dyker upp på träningsdagarna talar sitt tydliga språk.

– Vi har en riktig familjekänsla.

Att det blev just fotboll som skulle skapa en grund för sammanhållning på Backlura tycker Arkan inte är ett dugg konstigt. Alla – eller åtminstone de flesta – älskar fotboll och i det här laget får alla som vill vara med. Han är medveten att det innebär otroligt mycket arbete om man vill komma någon vart med fotbollspelandet, men Arkan är övertygad om att just fotbollen kan förena människor på ett sätt som nästan inget annat kan göra.

När laget bildades under sommaren i fjol hade seriespelet redan dragit igång, det börjar i april. Men det gjorde inget, för det krävs ändå så mycket träning och samvaro innan man kan spela tillräckligt bra tillsammans i en match. I nuläget vet ingen hur det blir med årets seriespel. Coronan har verkligen frusit de flesta sporter men förhoppningsvis kan fotbollen komma igång igen i juni.

– När det väl blir dags har vi fem dagar på oss att presentera ett lag, säger Arkan.

Då står FC Första från Backlura redo att spela sin första riktiga seriematch i division 7 efter ett första år av träning och gemenskap som trots allt varit bra för lagets sammanhållning.

Nynäshamn
kommun

Vi arbetar med att förbättra vår service och företagsklimatet.

BERÄTTA HUR DU TYCKER ATT VI KAN BLI BÄTTRE!

Anonymt om du vill.

Har du haft kontakt med kommunen? Då vill vi gärna veta vad du tyckte. Berätta om ditt möte, ärende, samtal eller besök på vår webbplats. Det kan handla om hur du blivit bemött, om du fått ett beslut eller information du inte förstått eller om du upplevt att någon inte ville ta sig an din fråga. Var vi smidiga eller krångliga, var det lätt att få tag på rätt person, fick du svar och den hjälp du behövde?

Självklart vill vi höra både om bra och dåliga upplevelser som vi kan ta lärdom av!

Vi tackar samtidigt er som svarat på enkäterna från Svenskt näringsliv eller Origo Group. Utveckla gärna dina svar och synpunkter.

Skriv till oss via webben, eller ring och berätta. Alla är välkomna.

Tusen tack för hjälpen!

www.nynashamn.se/foretagsklimat

Gå in via länken eller scanna QR-koden

Lena Hentschel och Janet Jonsson från Nynäshamns kommuns näringslivsenhet leder det regionala projektet "Hållbar utveckling Nynäshamn" tillsammans med många lokala företag som anslutit.

FOTO: JOHAN GUSTAFSSON

TEXT NICLAS AXELSON

SAMARBETE FÖR EN GOD S(M)AK

FOTO: NIKLAS MILBERG

René Gharibashvili, Luis Acevedo och Robert Petersson är trion som startat kafferosteriet Ziip Coffee i Nynäshamn. De tycker att det var självklart att gå med i projektet.

– Vi brinner för det lokala och väljer alltid att samverka lokalt när det är möjligt. Något vi hoppas resulterar i att andra väljer oss för att gynna lokala smaker och produkter, säger René.

FOTO: LENA HENTSCHEL

I en tid av ökad globalisering växer samtidigt en motsatt rörelse i snabb takt – ett stort intresse för det lokala. De senaste åren har trenden varit tydlig, inte minst inom livsmedelsbranschen. Närproducerade alternativ efterfrågas av allt fler konsumenter, som vill veta var maten vi äter kommer ifrån och hur den har producerats. Det har Nynäshamns kommun tagit fasta på genom att initiera ett projekt med namnet ”Hållbar utveckling Nynäshamn”, som ska samla och lyfta fram det lokala utbudet av smaker i närområdet med fokus på miljö och medvetna val.

Det finns många företag i vår kommun, både mindre och större, som arbetar inom olika delar av livsmedelsnäringen. Flera av dem har vi berättat om här i 100% Nynäshamn, och fortsätter att göra. Nu genomför Nynäshamns kommun en satsning på de lokala och gröna näringarna inom såväl produktion som förädling av livsmedel, men även för handel och besöksnäring kopplad till lokala smaker med tillhörande produkter och tjänster.

– Vi vill bidra till en klustersamverkan som kan leda till nya idéer både i och mellan företagen, berättar Lena Hentschel som är näringslivsutvecklare på Nynäshamns kommun och samordnare för projektet som drivs tillsammans med kollegan och projektledaren Janet Jonsson.

– Många av de företag som finns i kommunen är små och har inte själva resurser för att nå ut och berätta om sina verksamheter. Det kan också saknas tid för att utveckla affärsidén och ta den vidare till nästa nivå. Men genom samverkan kan vi hitta lösningar för att förenkla processerna och göra fler insatser tillsammans. De företag som redan vuxit sig större kan också bidra med många erfarenheter som de samlat längs vägen i sina egna respektive framgångsresor, fortsätter Lena.

Inom ramen för upplägget görs nu en omfattande kartläggning över vad som produceras, förädlas och erbjuds i närområdet på Södertörn. Hittills har drygt ett 50-tal företag visat intresse för att medverka i projektet, som ska pågå i sin nuvarande form fram till 2023. Därefter är tanken att de lokala företagen ska ha hittat formerna för att fortsätta arbetet tillsammans och kanske även med hjälp av andra tillgängliga stödinsatser. Visionen på lite längre sikt är att skapa förutsättningar för hållbar utveckling i kombination med en levande landsbygd, och för att nå dit finns flera delmål längs vägen. Förutom en ökad samverkan ska de deltagande företagen kunna få hjälp med bland annat kompetens-

utveckling, affärsplaner och utvecklingsstrategier. Projektet ska också stärka arbetstagarnas ställning och bidra till att fler kan stanna kvar längre i arbetslivet.

I en inledande workshop har önskemål och synpunkter från de lokala företagen hämtats in.

– Det ledde bland annat fram till att vi vill skapa en gemensam digital plattform som samlar det lokala utbudet, både för att konsumenterna lättare ska hitta vad som erbjuds men också för att underlätta samarbetet mellan företagen i utbytet av erfarenheter och tjänster, berättar projektledaren Janet Jonsson.

– Alla företag som går med i samarbetet får också göra en inledande behovsanalys för att se vad som kan utvecklas hos just dem och vi tar fram en handlingsplan för att de ska kunna nå sina mål,

Projektet ”Hållbar utveckling Nynäshamn” leds av Nynäshamns kommuns näringslivsenhet och finansieras med stöd från Europeiska Socialfonden. Campus Nynäshamn har uppdraget att hålla i kommande utbildningar, men även Upphandling Södertörn och Kostenheten i Nynäshamns kommun medverkar – tillsammans med företagen.

– Den offentliga måltiden som tillagas i våra kommunala kök skulle kunna innehålla mer av lokala råvaror än idag, och där vill vi öka kunskapen för processen vid upphandlingar. Flera mindre producenter kan till exempel behöva gå samman för att klara av att leverera de volymer som krävs, säger Lena.

Även andra samarbetspartners har kopplats till projektet för att ta tillvara på de idéer som finns. Nynäshamns Stadskärneförening har involverats i diskussioner om att starta rekoringar eller lokala matmarknader och flera restauranger, caféer och livsmedelsbutiker medverkar för att hitta nya försäljningskanaler till de närproducerade varorna.

Projektet riktar sig till alla typer av verksamheter som på något sätt arbetar med livsmedel. Även företag utanför Nynäshamns kommungräns som ryms inom begreppet ”närproducerat” välkomnas att delta, och redan nu finns några medverkande från till exempel Muskö och Gålö bland deltagarna.

– Intresset har varit stort, men vi hoppas förstås att ännu fler företag ska ansluta så att vi kan samla hela det lokala utbudet av smaker som finns i närområdet, avslutar Lena Hentschel med en uppmaning till alla näringsidkare i branscherna att anmäla sig.

”Intresset har varit stort, men vi hoppas förstås att ännu fler företag ska ansluta”

Lisa Rosell och Markus Göth driver lantbruket Långholms gård, som har en egen gårdsbutik med försäljning av lammprodukter i Karingbo-da naturreservat.

– Jag vill se mer samverkan och hitta sammanhang. Vi som driver lantbruk är främst kollegor - inte konkurrenter, säger Lisa om varför hon deltar i projektet tillsammans med andra företag.

FOTO: LENA HENTSCHEL

Niklas Tyni är franchisetagare till Coop i Nynäshamn sedan i september. Han menar att omställningen mot det hållbara är här för att stanna, och efterfrågan av lokala varor med hög kvalitet är något som bara ökar.

– Hållbarhet har även en viktig social dimension. Att lokala företag verkar tillsammans för att lyfta det lokala och allt vad den egna kommunen har att erbjuda bygger sammanhållning, stolthet och samhällsengagemang, menar Niklas.

Snart 30 000 invånare med nya bostadsprojekt på gång

TEXT NICLAS AXELSON

Nynäshamn växer så det knakar av alla nya bostadsområden som är på gång. Med nuvarande byggtakt kan vi vänta oss en befolkningsboom de närmaste åren, och man kan se lite av den välkända ketchup-effekten när projekt som planerats under lång tid ser ut att bli förverkligade.

Vid årsskiftet bodde 28 811 personer i kommunen och om utvecklingen fortsätter lär vi snart ha passerat det magiska 30 000-strecket med råge när nyinflyttade invånare tillkommer. Under pandemin har många storstadsbor sökt sig ut till mer naturnära områden på pendlingsavstånd, och den trenden ser ut att kunna fortsätta ett tag till. I hela kommunen pågår just nu ett flertal bostadsprojekt och inte minst i centrala Nynäshamn byggs det för fullt.

Vi har listat de mest aktuella projekten.

Kvarteret Fyren

Vid infarten till Nynäshamn syns stadens nya landmärke ta form och här ska hela 465 lägenheter i olika storlekar bilda ett eget kvarter när allt står klart. Inflyttning i lägenheterna, som består av både hyres- och bostadsrätter, har påbörjats under våren och fortsätter i flera etapper under året. Bakom projektet står Magnolia Bostad som samarbetat med Ori Merom och Ari Leinonen på Scheiwiller Svensson arkitektkontor. Den speciella platsen i kombination med sol, vind och vatten har inspirerat arkitekterna till att rita den vågformade skapelsen, som fått rejält tilltagen volym och en huskropp om hela 19 våningar. Av bostadsrätterna finns i skrivande stund endast ett fåtal kvar.

Bryggargatan 9

Som en del av det nya bostadsområdet Telegrafan/Vaktberget bygger Signum Fastigheter ett 60-tal bostadsrätter på Bryggargatan 9. Försäljning av lägenheterna, som är i storlekarna 1- till 4-rummare, pågår just nu av Fastighetsbyrån i Nynäshamn och inflyttning beräknas kunna ske under 2022. Allt är ritat av den prisbelönade arkitektbyrån Andreas Martin-Löf Arkitekter, som utlovar unika detaljer både exteriört och på insidan. Vid Telegrafan/Vaktberget byggs dessutom den före detta konferensanläggningen Utsikten om till lägenheter och det planeras för flera andra projekt med ytterligare närmare ett par hundra nya bostäder i området utöver de ovan nämnda.

FORSQREN ETZLER ARKITEKTER

Humlan

75-årsjubilerande Nynäshamnsbostäder har tagit det första spadtaget till ett 90-tal hyresrätter på tomten Humlan intill Gröndalsviken. Huskropparna byggs i trä med 4-6 våningar och projektet ska ha fokus på hållbarhet, med bland annat solceller till drift av husens hissar och laddstolpar för elbilar i tillhörande garage. Inflyttning beräknas kunna ske under 2022 och hyreslägenheterna fördelas utifrån kötid hos det kommunala bostadsbolaget. Nynäshamnsbostäder planerar även för ett projekt med ungefär lika många lägenheter vid Nynäs gårds station på Kullsta under de närmaste åren.

BRF Storseglet

På Sandhamn har OBOS nyligen uppfört och sålt slut de 25 rad- och parhusen som byggts i BRF Förseglet, och nu planerar företaget för en andra etapp i det skogsnära området. Nya BRF Storseglet består av 28 radhusbostäder av liknande karaktär som de redan färdigställda, med träfasader i grått och grönt och samtliga dörrar i en röd färgton. Bostadsytan blir 120 respektive 137 kvadratmeter med plats för såväl hemarbetsplats som familje- och utomhusliv. Det finns också en nyuppförd lekplats i området.

– Fastighetsbyrån i Nynäshamn påbörjar försäljningen redan nu i maj och inflyttning beräknas kunna bli under andra halvåret 2022, säger Åsa Björnsdotter Olsson som är projektutvecklare på OBOS.

Höjdgatan

RO Properties lockar med Nynäshamns bästa utsikt i sitt projekt "Panorama Nynäshamn" vid Höjdgatan i centrala staden. Försäljning av de 36 bostadsrätterna i storlekar från 1 till 4 rum och kök ska påbörjas inom kort och även här är det Fastighetsbyrån i Nynäshamn som ansvarar för den. Forsgren Etzler Arkitekter står bakom den nya byggnaden som uppförs i 10 våningar med träfasad, och med sin placering högt upp på berget utlovas magnifika vy över såväl stad som hav från många av lägenheterna med tillhörande balkonger och terrasser. I de gemensamma funktionerna kommer det bland annat att finnas en speciell utsiktspunkt för de boende, kontorsplats för hemarbete och ett entrérum för matleveranser. Det planeras också för ett gårdsgym samt en separat övernattningslägenhet för gäster på besök. Två lägre huskroppar intill kommer att rymma hyresrätter för seniorer. Om allt går som det är tänkt kan inflyttning ske under hösten 2023.

Flerprojekt

Det är inte bara i tätorten som det pågår planer för nya bostäder. På familjen Wallenbergs marker intill väg 73 och Muskövägen har försäljningen av villatomter till den helt nya stadsdelen Källberga påbörjats. Fullt utbyggd ska tätorten på sikt kunna rymma mellan 600 och 700 bostäder kring en bykärna med olika verksamheter, som samhällsservice, butiker och förskola. Liknande planer av mindre format finns också för området Björsta några kilometer längre söderut, intill Lidatorp.

Även i Ösmo, Sunnerby, Stora Vika och vid Landfjärden står nya bostadsprojekt i startgroparna, så nog kan man säga att det sjuder av planer inför framtiden i vår växande kommun.

HAMMERSTA
FASTIGHETER AB

Lokaler uthyres i Ösmo och Nynäshamn

Älby ind. omr. Karminspinnarvägen 2

Lokal på 244 kvm i markplan, takhöjd 2,90 m. Lokalen är delningsbar i mindre lokaler Bra uppställningsytor

Kalvö ind. omr. Teknikervägen 1

Lokal på 172 kvm 120 kvm i markplan och 52 kvm övervåning. Övervåningen är oinredd, möjlighet att hyresgäst-anpassa.

Ring för mer information

Tel. 08-409 310 00

www.hammersta.se

POPULÄRT IAKTMÄRKE

med outdoor-kläder för alla

Nytt i vår butik!
Finns på lager från vecka 19

Liptröja 399:-
inkl moms

Byxa 1295:-
inkl moms

Friluftskläder som skyddar dig mot fästingar

Naturligt skydd mot fästingar och insekter.

VI ÄR GRANNE MED XL BYGG

Hammarhagsvägen 12, Nynäshamn
Öppet Mån-Fre 07.30-16.00

08-520 200 60 • www.thebrandstudio.se

A photograph of a forest floor covered in a dense carpet of small white flowers, likely snowdrops, with tall, bare trees in the background.

Den här gången hade vi inte plats för något sudoku, men om du saknar det så återkommer fler knepiga sifferutmaningar igen i våra kommande nummer.

[illegible]

RÄTTA LÖSNINGEN

på förra numrets sudoku och korsord hittar du här.

Lösningar till klurigheterna i denna utgåva publiceras på vår webb, 100nynashamn.se, och även i kommande nummer av magasinet 100% Nynäshamn.

LÄTT

2	9	4	5	7	6	1	3	8
8	6	5	9	3	1	2	4	7
1	7	3	2	4	8	5	6	9
5	8	2	1	6	3	9	7	4
9	4	7	8	2	5	3	1	6
3	1	6	7	9	4	8	5	2
7	3	9	4	1	2	6	8	5
6	2	8	3	5	7	4	9	1
4	5	1	6	8	9	7	2	3

LADA	NÄRMAN KOLLAR ATT ALLT SITTEK	FORDON	MÖRBERGS SOLNIT	RAPPORT BENTON MED PIFAN	Ö	KAN VARA SVÄRT YDDI HOS YSSA	FÖRSTÄS ISLAMABAD	VSAR ÖMRET
BUR KOPP MED MEN	G	A	R	D	S	H	U	S
UTAN KOPP BUKTER	L	E	K	A	T	A	R	M
DRAS RUNT	N	O	S	E	E	N	D	E
SHALAS RUNT STJÄRNA	R	A	K	T	KASAS ÖVER BORD	D	U	K
BEVISA	V	E	V	E	R	S	E	R
SKÄRET TA LÄTT PÅ	P	L	A	N	E	T	E	R
Ö	N	S	I	L	U	T	A	L

MEDEL

3	9	7	6	4	8	5	1	2
1	8	6	2	5	7	4	9	3
5	4	2	9	3	1	7	8	6
9	5	8	1	7	3	6	2	4
7	6	4	5	9	2	1	3	8
2	1	3	8	6	4	9	7	5
4	2	1	7	8	6	3	5	9
6	7	5	3	2	9	8	4	1
8	3	9	4	1	5	2	6	7

SVÅRT

9	3	5	2	8	4	6	1	7
1	6	7	9	5	3	2	4	8
4	2	8	7	6	1	5	3	9
5	7	4	1	3	8	9	6	2
3	8	6	4	2	9	7	5	1
2	1	9	6	7	5	3	8	4
6	4	1	3	9	7	8	2	5
7	5	3	8	1	2	4	9	6
8	9	2	5	4	6	1	7	3

SKJUTS PÅ PLAN ROKI PÅ SIG	M	NÅGOT DYRT	H	FINNS AV FÄLTYP DUKTIG	JUBBAR MÖRKA BOMMELT RIKS GRÄSEN	P	A	S	S	P	O	L	I	S
HAFT ÖVERSE ENSE	M	A	L	A	R	S	K	A	L	E	N	F	A	T
SE SMALT FÄRDEN NINGEN	T	O	L	E	R	E	R	A	T	A	R	L	A	D
BÄRHJÄLP TAS IN PÅ RESUR- ANG	T	R	E	D	L	A	G	G	F	O	R	S	A	E
BÄRDOCKEN VAREN	K	I	S	A	I	S	M	O	S	A	G	A	T	E
GÅR ATT GÅ UPP	O	K	Ö	G	A	S	K	A	T	T	F	A	S	R
VERSERAD	N	O	T	A	S	P	Y	U	T	G	A	R	K	E
	E	A	R	T	A	L	A	R	U	R	I	B	L	A
	R	Ö	K	A	N	S	H	A	G	L	A	D	E	
	A	R	T	I	G	K	Ö	A	E	L	D	E	N	

NÄSTA GÅNG VI SES ÄR DET SOMMAR!

Tro det eller ej – men det är ju faktiskt inte så långt kvar till den efterlängtade sommaren. I början av juni kommer också nästa nummer av 100% Nynäshamn, i vecka 23. Men innan dess återstår några riktigt sköna och härliga vårveckor att njuta av. Under tiden kan du också besöka vår hemsida, 100nynashamn.se, där det går att läsa denna och alla tidigare utgåvor av vårt lokala magasin i digitalt format.

Butiken på Torö

öppnar 29 april i ny regi

Fram till midsommar kommer vi ha öppet torsdag-söndag och från midsommar heltidsöppet måndag-söndag.

Varmt välkomna! Sara & Frida • 08-520 310 03

MIX
GRAFISKA

**BILDEKALER, MAGNETDEKALER
FÖNSTERDEKALER OCH SKYLtar.**
Montera själv eller låt oss göra jobbet.
Kontakta oss för mer information.

HAMMARHAGSVÄGEN 26 | WWW.MIXGRAFISKA.SE | 08-447 63 50
DITT LOKALA TRYCKERI I NYNÄSHAMN

Till din tjänst!

Hemkörning

Installation

Återvinning

eLON

TORGET

BRASSERIE & BAR

UPPTÄCK EN VÄRLD AV NYA
SMAKER I HJÄRTAT AV
NYNÄSHAMN

STADSHUSPLATSEN 4A

0707-33 01 59

WWW.TORGETBRASSERIEOCHBAR.SE
BOKA@TORGETBRASSERIEOCHBAR.SE

Vill du träna i sommar? Köp vårt **sommarkort!**

Träna **1 juni** - 31 augusti för **1 000 kr**

Dagtid/ungdom/pensionär 800 kr

Träna **1 juli** - 31 augusti för **800 kr**

Dagtid/ungdom/pensionär 600 kr

inkl. träning online, inne och ute

friskis

Telivägen 16
Nynäshamn
08-520 120 20

SOMMAREN 2021 NÄRMAR SIG...

Välkommen att spendera den tillsammans med oss på Nåttarö!

Förberedelserna är i full gång här på ön.
Till sommaren öppnar vi vår nya gästhamn
med tillhörande servicehus, där hittar ni
wc/duschar och bastu.

Nytt för i år är också vår delibutik
och uteköket *Sixtens Bodega* med sin
inbjudande terrass.

— Här kan ni njuta av en nygräddad
pizza och en iskall Nåttaröl.

VI SES I SOMMAR!
/NÅTTARÖGÄNGET

BOKA DIN
STUGA NU!

nattaro.se

☎ 08-520 400 30

✉ info@nattaro.se

📷 @nattaro